

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1924 kl. 8 e. m.

Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, m. m.

Genom en den 9 maj 1924 dagtecknad proposition, nr 223, som av riksdagen hänvisats till lagutskott samt, tilldelad första lagutskottet, av nämnda utskott överlämnats till behandling av sammansatt bevillnings- och första lagutskott, här nedan kallat utskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade, här nedan intagna förslag till

1) lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2) lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel; samt

3) lag angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, tillåter sig utskottet att, i den mån ej i det följande redogörelse därför lämnas, hänvisa till i propositionen åberopade protokollsutdrag.

Genom statsmakternas beslut år 1923 tillkom ny lagstiftning om straff för olovlig varuinförsel, vilken lagstiftning föreligger i lagarna den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel — varuinförsellagen — och om förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten — territorialvattenslagen. Såsom framgår av förarbetena till nämnda lagstiftning, var densamma väsentligen föranledd av behovet av skärpta bestämmelser mot den tilltagande smugglingen av rusdrycker. I det av sammansatta bevillnings- och första lagutskottet avgivna utlåtandet i frågan anföres bland annat, att nämnda smuggling tagit en omfattning, som måste betecknas såsom i hög grad oroande, och att smugglingen, som ofta bedreves i stor omfattning och fullt yrkesmässigt, innebure en allvarlig fara för nykterhetstillståndet och hotade att demoralisera stora grupper av vårt folk. För ett verksamt bekämpande av den olovliga införseln krävdes enligt utskottet en skärpning av gällande bestämmelser rörande straff för dylik verksamhet. — Emellertid avse stadgandena i berörda nya lagstiftning i allmänhet icke endast smuggling av rusdrycker utan även annan olovlig införsel. Endast i vissa avseenden, nämligen i

Inledning.

2 Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.

fråga om straffsatser och förbud mot införsel till svenskt territorialvatten, meddelades särbestämmelser rörande spritsmuggling.

Nu föreliggande lagförslag äro framför allt föranledda av att den sålunda antagna lagstiftningen visat sig icke vara tillräckligt effektiv för att kunna hålla den olovliga införseln av rusdrycker nere. Då detta förhållande, på skäl i huvudsak motsvarande dem, som angivits i nyss åberopade utskottsuttalande, ansetts innebära mycket allvarliga olägenheter och faror av olika slag, föreslås i propositionen bestämmelser, avsedda att bota de brister och fylla de luckor, som vid tillämpning av 1923 års lagstiftning visat sig förefinnas, då fråga varit om bekämpande av spritsmuggling. Därjämte innehålla förslagen skärpta föreskrifter i sådana avseenden, där det ansetts betingat av spritsmugglingens stora allmänfarlighet.

I samband med dylika ändringar i och tillägg till varuinförsellagens regler föreslås i propositionen påbyggnad i vissa hänseenden på gällande rusdrycksförfattningar, detta i ändamål att likartade bestämmelser skola bliva gällande beträffande ingripande mot olovlig befattning såväl med smuggelsprit som med olovligen tillverkad, olovligen renaturerad eller olovligen försäld sprit. Dessutom innehålla de för riksdagen framlagda förslagen bestämmelser, avsedda att ersätta förlängd giltighet av förordningen den 22 juni 1921 angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m. — förverkandeförordningen — vilken enligt förordning den 9 juni 1922 gäller till den 1 juli innevarande år.

I samtliga nu nämnda hänseenden föreslås emellertid endast provisoriska bestämmelser med giltighet till den 1 juli 1926.

Slutligen föreslås i propositionen vissa ytterligare ändringar i och tillägg till varuinförsellagen, nämligen dels sådana som äro betingade av riksdagens redan fattade beslut rörande omläggning av tobaksbeskattningen i sådan riktning, att från den 1 juli detta år tull icke skall utgå för annan tobak än den, som av resande införes, dels ock vissa smärre jämkningar, oberoende av förslagen i övrigt.

De förordade stadgandena i nu berörda ämnen hava i propositionen sammanförts i tre särskilda lagförslag, nämligen

1:o förslag till lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin. Detta förslag innehåller fullständiga stadganden rörande olovlig införsel av spritdrycker och vin, därvid dock i vissa, huvudsakligen processuella delar hänvisning skett till varuinförsellagen. I detta hänseende ersätter förslaget alltså de för närvarande i varuinförsellagen befintliga särbestämmelserna angående spritsmuggling ävensom territorialvattenslagen, vilken lag eljest gäller till utgången av år 1925. Genom övergångsbestämmelse till förslaget sättes varuinförsellagen i fråga om spritsmuggling ur kraft under den tid, den föreslagna lagen skall gälla, utom i den mån förslaget hänvisar till lagen. — Vidare innehåller förevarande förslag nyss åsyftade bestämmelser till påbyggnad av rus-

Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1. 3

drycksförfattningarna ävensom de stadganden, som äro avsedda att ersätta 2 och följande paragrafer i förverkandeförordningen;

2:o) förslag till lag angående vissa ändringar i varuinförsellagen. De föreslagna ändringarna äro dels sådana, som betingas av att särbestämmelserna angående spritsmuggling skola utgå ur lagen, dels de, som förledas av tobaksbeskattningens omläggning och dels de nyss berörda, fristående jämkningarna i lagen;

3:o) förslag till lag angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin. Detta förslag avser att ersätta bestämmelserna i förverkandeförordningens 1 § rörande förverkande av rusdrycker, som anträffas hos den, vilken fälles till ansvar för fylleri.

Beträffande det närmare innehållet av omförmälda tre förslag vill utskottet hänvisa till en detta utlåtande bifogad, inom utskottets kansli upprättad P. M. angående väsentligare skiljaktigheter mellan gällande lag och de genom förevarande proposition framlagda lagförslagen.

Utskottet ansluter sig till den i det nyss omförmälda utskottsutlåtandet uttalade uppfattningen rörande allvarligheten av den fara för nykterhetstillståndet och för folkmoralen inom stora befolkningsgrupper, som med den omfattning, spritsmugglingen numera tagit, är förenad med densamma. Förhållandenas utveckling efter det 1923 års lagstiftning angående straff för olovlig varuinförsel var föremål för riksdagens behandling synes utskottet vara ägnad att ytterligare bestyrka nödvändigheten av ett kraftigt och effektivt ingripande mot den olovlige sprithanteringen, i främsta rummet insmugglingen i riket. Den till grund för ifrågavarande proposition liggande utredningen ger enligt utskottets mening tydligt vid handen, att gällande lagbestämmelser icke äro tillräckliga för att möjliggöra ett sådant ingripande, utan att för dylikt ändamål framför allt erfordras komplettering av lagstiftningen i de avseenden, vari densamma visat sig jämförelsevis lätt kunna kringgås. Därjämte torde lagstiftningen behöva skärpas, så att de påföljder, som kunna ådömas för den olovlige hanteringen, komma att bättre än för närvarande stå i förhållande till brottets synnerligen allmänfarliga karaktär och bättre kunna motväga den lockelse, som ligger i den olovlige hanteringen på grund av de stora därmed förenade vinstutsikterna. De sålunda erforderliga lagändringarna böra tydligen genomföras snarast möjligt. Ehuru det i allmänhet icke kan anses lämpligt att så snart, som det nu föreslås, vidtaga genomgripande ändringar i en nyantagen lagstiftning, ansluter sig utskottet alltså i princip till den till grund för propositionen liggande uppfattningen, att ändrade bestämmelser gent emot spritsmugglingen nu böra antagas. Såsom av föredragande departementschefen anförts, är nämnda smuggling, bland annat med hänsyn till beskaffenheten av de därigenom kränkta intressena och det organiserade sätt, varpå den bedrives, väsentligen ett annat slags brott än olovlig varuinförsel i allmänhet. Det synes därför utskottet icke böra möta avgörande betänkligheter att, då nu spritsmugglingen utbrytes

Utskottet.

4 *Sammansatta beviltnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.*

till behandling i särskild lagstiftning, däremot stadga bestämmelser, avvikande från dem, som enligt den under fjolåret antagna lagstiftningen även i det följande skola gälla beträffande annan olovlig varuinförsel.

I stort sett kan utskottet också ansluta sig till vad Kungl. Maj:t i berörda syften i olika hänseenden nu föreslagit. Väl är det utskottets uppfattning — i överensstämmelse med vad som under ärendets förberedande behandling från olika håll anförts — att Kungl. Maj:ts förslag i ett par hänseenden äro ägnade att väcka betänkligheter, främst på grund av de avvikelser, de i viss mån innebära från vårt rättssystem i allmänhet. Men då det nyss understrukna behovet av kraftiga åtgärder å förevarande område icke lär kunna tillgodoses, med mindre jämväl nu åsyftade bestämmelser bliva gällande, har utskottet ansett sig även i dessa avseenden böra tillstyrka bifall till propositionen. Utskottet har därvid även beaktat, att de ifrågasatta stadgandena nu endast föreslås för en kortare tid, varefter alltså tillfälle finnes att med ledning av vunna erfarenheter pröva, huruvida bestämmelserna böra få ny giltighet eller om de visat sig olämpliga eller på grund av ändrade förhållanden obehöfliga.

I visst hänseende har emellertid utskottet funnit anledning föreslå jämkning i förslaget, för vilken jämkning redogöres här nedan vid de därav berörda paragraferna. En punkt, som syntes utskottet kunna vara föremål för tvekan men som icke föranlett sådant ändringsförslag, är stadgandet i 2 § 1 mom. andra stycket i det under 1:o) ovan omförmälda lagförslaget, genom vilket stadgande Konungen skulle bemyndigas att under särskilda förhållanden förordna, att förbudet mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten skall avse jämväl fartyg av nettodräktighet, överstigande den i första stycket i samma moment stadgade tonnagegränsen, 250 ton. Då emellertid en sådan bestämmelse under vissa förhållanden tydligen kan vara av behovet påkallad, har utskottet ej velat motsätta sig densamma, därvid utskottet dock förutsätter, att den Konungen medgivna rätten icke skall komma till användning annat än för begränsade områden och då synnerligt behov föreligger, samt att vid användningen kommer att tillses, att hinder icke beredas för den lojala sjöfarten.

Vad utskottet sålunda anfört rörande sin ställning till förevarande förslag, i vad dessa avse ändringar i och tillägg till varuinförsellagens stadganden, gäller även rörande de föreslagna tilläggen till reglerna i rusdrycksförfattningarna. Det torde nämligen vara lämpligt, att, såsom förslagen innebära, möjlighet beredes till ingripande efter enhetliga linjer mot olovlig befattning med »olovlig» sprit överhuvud, d. v. s. all sådan sprit, som bekommit i annan ordning än den i rusdrycksförsäljningsförordningen reglerade.

Den verkställda inarbetningen i förslaget till spritinförsellag av föreskrifterna rörande förverkande i vissa fall av rusdrycker synes utskottet vila på principiellt riktig grund och innebära en lämplig form för undanröjande av vissa betänkligheter, som tidigare uttalats av lagrådet vid be-

Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1. 5

handlingen av förverkandeförordningen. De smärre sakliga ändringar, som förevarande förslag innebära i förhållande till sagda förordning, synas utskottet befogade.

Beträffande förslagen, i vad de avse följdbestämmelser till omläggningen av tobaksbeskattningen samt fristående jämkningar i varuinförsellagen, har utskottet icke funnit skäl till erinran.

Utskottet övergår härefter till redogörelse för nyss omförmälda ändringsförslag.

Förslaget till lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattningsmed spritdrycker och vin.

8 §.

Vid lagrådets granskning av 8 § har berörts frågan angående verkningarna beträffande sjöpanträtter och inteckningar därav att ett fartyg, som besväras av sådan rättighet, blir förverkat. Två ledamöter av lagrådet hava anfört, att det syntes vara tvivelaktigt, huruvida i dylikt fall sjöpanträtter och inteckningar förfölle. Med den föreslagna lagstiftningens syfte överensstämde emellertid, att förverkande ginge ut även över dessa rättigheter i fartyget. Särskilt vore detta av vikt beträffande inteckningar, enär fartygsägaren genom missbruk av möjligheten att låta inteckna sitt fartyg lätt kunde göra en förverkandedom ekonomiskt kraftlös. Fastsloges i lagen, att domen hade antydd verkan, syntes dock hänsyn till lojala kreditgivare kräva, att domstolen tillerkändes befogenhet förklara, att sjöpanträtt eller inteckning icke i anledning av fartygets förverkande förlorade sin giltighet, där detta funnes uppenbart oskäligt med hänsyn till särskilda omständigheter. Stadgande i nu angivna syfte syntes böra införas i förevarande paragraf. — En annan ledamot av lagrådet har yttrat, att den tvekan, som kunde föreligga därom, huruvida ett fartyg vidlådande sjöpanträtter och inteckningar bleve ogiltiga därigenom att fartyget förklarades förverkat, syntes i rättssäkerhetens intresse böra genom uttryckligt lagstadgande hävas. Tillräckliga skäl föreläge knappast för meddelande av lagbestämmelser, varigenom sjöpanträtter och inteckningar inbegreps under förverkande. Ansåges emellertid sådana bestämmelser böra meddelas, syntes i varje fall åtminstone beträffande inteckningar åt de i 8 § 1 mom. andra stycket meddelade stadgandena böra givas motsvarande tillämpning.

Lagrådet.

Vid behandlingen av lagrådets yttrande i denna del har föredragande departementschefen anfört, att man vid den förberedande behandlingen av lagförslaget utgått från att, om intet uttryckligt stadgande meddelades om att sjöpanträtter och inteckningar i fartyg skulle förfalla, då fartyget bleve förverkat, nämnda rättigheter icke som följd av förverkandet skulle

*Departements-
chefen.*

6 *Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.*

förlora sin giltighet. Det hade ej förbisetts, att om in-teckningarna bleve bestående, detta skulle kunna missbrukas till att göra en förverkandedom ekonomiskt verkningsslös. Vådorna och olägenheterna av att införa något stadgande, som verkade rubbning i dylika rättigheter, hade emellertid befunnits så stora, att man icke ansett sig böra upptaga bestämmelse i ämnet. De sålunda antydda skälen — vilka av departementschefen närmare utfördes — syntes honom alltjämt vara av den betydelse, att han icke funne sig kunna biträda den inom lagrådet uttalade uppfattningen om att sådana bestämmelser i viss utsträckning borde givas. Enär vidare departementschefen alltjämt vore av den meningen, att om icke uttrycklig bestämmelse i annan riktning gäves, sjöpanträtter och in-teckningar trots fartygets förverkande bleve bestående, och då alltså införande av en bestämmelse där-om icke syntes honom betingad av hänsyn till rättssäkerheten, hade departementschefen icke i anledning av yttrandena inom lagrådet funnit skäl att i förevarande avseende göra ändring i det remitterade förslaget. Sådan ändring kom icke heller till stånd i propositionen.

Utskottet.

Väl ansluter sig utskottet närmast till den av departementschefen uttalade uppfattningen, att den omständigheten, att ett fartyg förverkas, icke i sig själv medför, att sjöpanträtter och in-teckningar, som häfta vid fartyget, förlora sin giltighet. Uppmärksammas måste dock den tveksamhet i detta hän-seende, som uttalats inom lagrådet. Större avseende än härvid bör emeller-tid enligt utskottets förmenande fästas vid den — såsom både inom lagrådet och av departementschefen vitsordats — med nämnda förhållande följande möjligheten för en fartygsägare att genom manipulationer med in-teckningar i fartyget väsentligen undanröja de ekonomiska verkningarna av en förver-kandedom. Även om hittills försök till kringgående på sådant sätt av gällande förverkandebestämmelser icke försports, kan det befaras, att då genom den föreslagna lagstiftningen vissa för närvarande befintliga möjligheter i sådant avseende bliva uteslutna eller försvårade, nyss antydda tillvägagångssätt kom-mer till användning. Det kan vid sådant förhållande knappast anses lämpligt att medvetet låta denna lucka i lagstiftningen kvarstå. Trots det berättigade, som tydligen ligger i de av departementschefen anförda betänkligheterna, bör alltså enligt utskottets mening tillägg göras till förslaget i syfte att försvåra lagens kringgående på dylikt sätt. Därvid bör emellertid noga fasthållas, att de fall, man vill träffa, endast äro de, då in-teckningshavaren på ett eller annat sätt är i komplott med fartygets ägare eller smugglaren. I de fall åter, då in-teckningen mottagits och innehaves i god tro — såsom framför allt då efter in-teckningens mottagande fartyget överlåtits och den nye ägaren låter far-tyget användas vid smuggling eller olovlig forsling av smuggelsprit — bör naturligen in-teckningsrätten bestå.

Då svårligen sjöpanträtter kunna på nu anförda sätt missbrukas, torde anledning icke finnas att införa bestämmelser angående förverkande av sådana rättigheter, något som för övrigt även ur andra synpunkter knappast vore försvarligt. Beträffande in-teckningar torde en bestämmelse i den förordade

Sammanstatta bevilnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1. 7

riktningen böra gå ut på att, då ett in-tecknat fartyg dömes förverkat, pant-rätten på grund av in-teckningen skall upphöra att gälla, dock med det av lagrådet ledamöter förordade undantaget för de fall, då sådan påföljd med hänsyn till särskilda omständigheter finnes uppenbart oskäligen. Med dylik undantagsbestämmelse lärer icke behöva befaras, att nyss avsedda lojala in-teckningshavare bliva utsatta för rättsförlust. Till ytterligare trygghet i sådant avseende synes, i överensstämmelse med vad som i förslaget 16 § första stycket föreskrives för det fall att fråga är om förverkande av forslingsredskap, böra stadgas en bestämmelse, att då innehavare av in-teckning är känd, påföljd av panträttens upphörande icke må ådömas, med mindre innehavaren i den ordning, som om stämning är stadgad, erhållit underrättelse om målet. I rättssäkerhetens intresse torde vidare det förordade stadgandet böra begränsas till att avse in-teckningar, som sökts efter det den föreslagna lagen trätt i kraft.

Vad formen för införande av de ifrågasatta tilläggsbestämmelserna angår, synas visserligen, då förevarande lagstiftning i sin helhet är provisorisk, bestämmelserna lagtekniskt riktigast hava sin plats icke i lagen om in-teckning i fartyg utan i en särskild lag. Väsentliga praktiska fördelar synas emellertid vara förenade med att bestämmelserna i ämnet komma att ingå i spritin-försellagen, och då bestämda hinder däremot icke synas förefinnas, har utskottet stannat vid att förorda denna utväg.

Det är tydligen nödvändigt, att i de fall, då panträtt på grund av in-teckning skall upphöra, möjlighet beredes den, som vid tullauktionen förvärvar fartyget, att få in-teckningen dödad, och detta utan att fordrings-handlingen företes. Utom i sådant hänseende torde erfordras bestämmelser i ändamål att anteckning om panträttens upphörande kommer att inflyta i in-teckningsprotokollet och in-teckningsboken och därigenom även i gravationsbevis rörande ifrågavarande fartyg. Hänvisning synes av nu anförda skäl böra göras till 20, 29 och 31 §§ i lagen om in-teckning i fartyg och föreskrift lämnas om förpliktande för domstol, som ådömer nu avsedd påföljd, att därom översända bevis till in-teckningsdomstolen. — I administrativ ordning torde böra stadgas skyldighet för åklagare eller domstol att införskaffa gravationsbevis rörande farkost, om vars förverkande är fråga och som kan vara in-tecknad.

16 §.

Den vid behandlingen av 8 § förordade bestämmelsen om att in-teckningshavare skall underrättas om mål, däri fråga är om panträttens upphörande, synes lämpligen böra införas som ett tredje stycke i 16 §.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, med förklarande, att Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick godkännas, måtte för sin del antaga följande

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

1:o) Förslag

till

lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas som följer:

1 kap.

Om olovlig införsel av spritdrycker och vin, så ock om olovlig befattning med spritdrycker och vin, som olovligen införts.

Olovlig införsel till riket.

1 §.

1 mom. Var, som utan behörig tullangivning till riket inför spritdrycker eller vin, straffes för olovlig varuinförsel med böter till belopp motsvarande lägst åtta, högst tjugu kronor för liter av de olovligen införda dryckerna, dock minst trettio kronor, eller med fängelse i högst ett år.

Ändå att enligt förestående beräkningsgrund högsta bötesbeloppet i visst fall icke uppgår till femhundra kronor, må böterna höjas till nämnda belopp.

Sker den olovligen införseln i större omfattning eller yrkesmässigt, må till straffarbete i högst ett år dömas.

2 mom. Vad i 1 § 2—5 mom. i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel finnes stadgat skall i tillämpliga delar äga giltighet beträffande brott, som avses här ovan i 1 mom.

3 mom. Lika med brott, som avses i 1 mom., anses försök därtill.

Angående delaktighet i brott, varom i 1 mom. förmåles, skall gälla vad som finnes stadgat i 7 § första stycket i lagen om straff för olovlig varuinförsel.

4 mom. Förövas olovlig införsel av spritdrycker eller vin av den, som en eller flera gånger fällts till straff för enahanda brott, skall till fängelse eller till straffarbete i högst två år dömas. Har införseln skett i allenast ringa omfattning och äro omständigheterna synnerligen mildrande, må, där ej föreligger fall, som avses i 1 § 3 mom. i lagen om straff för olovlig varuinförsel, dömas till böter efter vad i 1 mom. här ovan stadgas.

Förövas olovlig införsel av spritdrycker eller vin av den, som två eller flera gånger undergått straff för olovlig införsel av andra varor än spritdrycker

Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1. 9

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

och vin, skall dömas till böter efter vad i 1 mom. stadgas eller till fängelse eller till straffarbete i högst två år; dock må ej i fall, som avses i 1 § 3 mom. i lagen om straff för olovlig varuinförsel, till böter dömas.

Olovlig införsel till svenskt territorialvatten.

2 §.

1 mom. Spritdrycker och vin må icke med farkost av mindre netto-dräktighet än tvåhundrafemtio ton införas från internationellt eller utländskt område till svenskt territorialvatten.

Då särskilda omständigheter därtill föranleda, må Konungen beträffande farkoster av större nettodräktighet, än nu sagts, meddela motsvarande förbud att gälla i fråga om införsel till visst område av svenskt territorialvatten.

2 mom. Förbud, som i 1 mom. avses, skall icke utgöra hinder för införsel till svenskt territorialvatten av spritdrycker och vin:

a) då dryckerna äro att hänföra till skeppsproviant för den farkost, med vilken de forslas, eller tillhöra med farkosten följande resande eller ombord å densamma anställda personer, allt i den mån dryckerna prövas icke överstiga behovet under resan eller dryckerna eljest enligt gällande stadgande må av den resande för eget bruk till riket införas; samt

b) vid genomfart utan onödigt uppehåll genom Öresund mellan Falsterbo rev och Kullens fyr från internationellt eller utländskt område till annat sådant område; dock att vattenområde inom en halv kilometer från svenska landet icke må befaras.

3 mom. Generaltullstyrelsen må för särskilda fall medgiva undantag från förbud, som avses i denna paragraf.

3 §.

1 mom. Bryter någon mot förbud, som avses i 2 §, straffes såsom för olovlig införsel till riket.

Framgår uppenbarligen av omständigheterna, att avsikten icke varit att olovligen införa dryckerna till riket, må dock dömas allenast till böter, högst femhundra kronor.

Visas, att den farkost, med vilken dryckerna forslats, på grund av verklig sjönöd icke kunnat undgå att inkomma till svenskt territorialvatten och att där förbliva, vare den tilltalade från ansvar fri.

2 mom. Åtal för förbrytelse, som avses i 1 mom., må ej äga rum, med mindre generaltullstyrelsen giver lov därtill.

4 §.

Tulltjänsteman äger, där honom anbefalld tjänstgöring därtill föranleder, å farkost företaga den visitation, som oundgängligen erfordras för utrännande, huruvida mot förbud, som avses i 2 §, spritdrycker eller vin medföras å farkosten.

Olovlig befattning med spritdrycker och vin, som olovligen införts, m. m.

5 §.

1 mom. Var som, utan att kunna såsom gärningsman eller delaktig fällas till ansvar för brott, som i 1 § sägs, för egen eller annans räkning förvärvar, forslar, döljer eller förvarar spritdrycker eller vin, skall, där det är uppenbart, att dryckerna hava olovligen införts, straffas med böter till belopp motsvarande lägst fem, högst femton kronor för liter av de drycker, med vilka han tagit sådan olovlig befattning, dock minst tjugu och högst femtusen kronor, eller med fängelse i högst ett år. Angående höjning i visst fall av böternas belopp gäller vad i 1 § 1 mom. andra stycket stadgas.

Kan den tilltalade göra sannolikt, att han vid tiden för gärningens begående icke ägt kännedom om eller anledning misstänka, att dryckerna olovligen införts, vare han från ansvar fri.

2 mom. Lika med brott, som avses i 1 mom., anses försök därtill.

Angående delaktighet i brott, varom i 1 mom. förmäles, skall vad i 7 § första stycket första och andra punkterna i lagen om straff för olovlig varuinförsel finnes stadgat äga motsvarande tillämpning.

6 §.

1 mom. Finnas å fartyg eller tåg spritdrycker eller vin så förstuckna eller undandolda, att olovlig införsel därav till riket uppenbarligen är tillämnad, skall fartygets eller tågets befälhavare, där ej på grund av annan bestämmelse i denna lag strängare påföljd skall ädömas honom, för bristande tillsyn över fartyget eller tåget straffas med böter till belopp motsvarande högst fyra kronor för liter av dryckerna, dock lägst tio kronor. Till ansvar, som nu sagts, må dock icke dömas i det fall, att å passagerarfartyg eller tåg spritdrycker eller vin anträffas förstuckna eller undandolda på plats, vilken är upplåten till medföljande resandes personliga begagnande, eller då befälhavaren gjort vad på honom ankommit för att förhindra dryckernas olovligen införande.

Föreligger skälig anledning antaga, att fartygets eller tågets befälhavare haft kännedom om åtgörande, som i första stycket sägs, straffes såsom för olovlig införsel av dryckerna.

2 mom. Hava å fartyg i trafik mellan inrikes orter spritdrycker eller vin, vilka uppenbarligen blivit till riket olovligen införda, påträffats under sådana omständigheter, att olovlig forsling därav måste anses vara tillämnad eller hava ägt rum, och finnes befälhavaren skäligen hava bort misstänka detta, skall befälhavaren, där han det oaktat underlåtit att vidtaga på honom ankommande åtgärder för att förhindra eller avbryta dryckernas forslande med fartyget, för bristande tillsyn över fartyget

Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1. 11

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

straffas med böter till belopp motsvarande högst tre kronor för liter av dryckerna, dock lägst tio kronor.

Föreligger skälig anledning antaga, att befälhavaren ägt kännedom om förhållande, som i första stycket avses, skall befälhavaren, där ej enligt annan bestämmelse i denna lag strängare påföljd skall ådömas honom, straffas såsom för olovlig forsling av dryckerna.

3 mom. Vad i 1 mom. andra stycket och 2 mom. andra stycket stadgas angående ansvar i vissa fall för befälhavare å fartyg skall äga motsvarande tillämpning beträffande annan å fartyg anställd person av befälsgrad.

Förverkande m. m.

7 §.

Påträffas spritdrycker eller vin, vilka uppenbarligen hava olovligen införts, skola dryckerna vara förverkade, evad någon fälles till ansvar för olovlig befattning därmed eller ej; dock att sådan påföljd icke skall inträda, där av omständigheterna uppenbarligen framgår, att drycker, som införts till svenskt territorialvatten, icke varit avsedda att olovligen införas till riket.

Där enligt vad sålunda stadgats drycker skola vara förverkade, skola tillika kärl och emballage, vari de förvaras, vara förverkade.

8 §.

1 mom. Har vid olovlig införsel av spritdrycker eller vin i annat fall, än i 3 § 1 mom. andra och tredje styckena sägs, eller har vid olovlig forsling, som i 5 § avses, nyttjats farkost av mindre nettodräktighet än tvåhundrafemtio ton eller dragare och fordon eller annat forslingsredskap, skall, evad ansvar för brottet ådömes eller ej, forslingsredskapet vara förverkat, därest det forslade godset till väsentlig del utgjorts av olovligen införda spritdrycker eller vin, eller därest den färd, vid vilken redskapet nyttjats, eljest måste antagas hava ägt rum i väsentligt syfte att företaga olovlig införsel eller forsling av spritdrycker eller vin.

Påföljd av förverkande, varom nu sagts, skall dock icke inträda:

a) där det göres sannolikt, att varken forslingsredskapets ägare eller dess brukare eller förare haft kännedom om eller anledning misstänka redskapets användande vid olovlig införsel eller forsling av spritdrycker eller vin; eller

b) då äganderätten till forslingsredskapet, efter dess användande för den olovligen införseln eller forslingen men innan beslag skett, genom överlåtelse övergått till annan och det göres sannolikt, att den nye ägaren icke vid tiden för förvärvet ägt kännedom om eller anledning misstänka redskapets olovligen användande; eller

c) där forslingsredskapets förverkande eljest finnes uppenbart oskäligt

12 *Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.*

Kungl. Maj:ts förslag:

med hänsyn till särskilda omständigheter, såsom bristande möjlighet för ägaren eller, då annan ägt i ägarens ställe förfoga över forslingsredskapet, för denne att förebygga redskapets olovliga användande.

2 mom. Farkost av mindre nettodräktighet än fyrtio ton, vilken uppehåller förbindelse mellan land och där utanför beläget fartyg, skall, såvida fartygets resa uppenbarligen skett i syfte att företaga eller främja olovlig införsel av spritdrycker eller vin och farkostens färd skäligen får antagas hava avsett befordrande av sådant syfte, vara förverkad, ändå att farkostens ägare, brukare eller förare icke kan dömas till ansvar för olovlig införsel eller forsling av dylika drycker; dock skall vad i 1 mom. andra stycket stadgas angående undantag från påföljd av förverkande äga motsvarande tillämpning.

3 mom. *Då farkost, vilken be-
sväras av inteckning, som sökts efter
det denna lag trätt i kraft, enligt
vad i 1 eller 2 mom. stadgas skall
vara förverkad, skall domstolen för-
klara, att panträtten i farkosten skall
upphöra; dock skall sådan påföljd
icke inträda, där det med hänsyn
till särskilda omständigheter finnes
uppenbart oskäligt.*

*Beträffande påföljd, som nu sagts,
skall vad i lagen den 10 maj 1901
(nr 26) om inteckning i fartyg är i
20 § stadgat angående dödande av
inteckning, så ock vad i samma lag
stadgas i 29 § första stycket och
31 § äga motsvarande tillämpning.
Det åligger domstol, som ådömer
sådan påföljd, att därom översända
bevis till inteckningsdomstolen.*

3 mom. Där enligt vad i 1 eller 2 mom. stadgas forslingsredskap skall vara förverkat, skola tillika därtill hörande och å forslingsredskapet anträffade inventarier och utrustningsföremål vara förverkade, så ock eljest redskap och vapen, då de anträffas å forslingsredskapet och uppenbarligen använts vid eller medförts i syfte att användas vid olovlig införsel eller forsling av sprit-

4 mom. Där enligt vad i 1 eller 2 mom. stadgas forslingsredskap skall vara förverkat, skola tillika därtill hörande och å forslingsredskapet anträffade inventarier och utrustningsföremål vara förverkade, så ock eljest redskap och vapen, då de anträffas å forslingsredskapet och uppenbarligen använts vid eller medförts i syfte att användas vid olovlig införsel eller forsling av

Sammanstatta bevilnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1. 13

Kungl. Maj:ts förslag:

drycker eller vin eller vid olovligt uppehållande av förbindelse mellan fartyg och land; och skall vad i denna lag stadgas om förverkat forslingsredskap äga motsvarande tillämpning beträffande nu avsedd egendom.

Utskottets förslag:

spritdrycker eller vin eller vid olovligt uppehållande av förbindelse mellan fartyg och land; och skall vad i denna lag stadgas om förverkat forslingsredskap äga motsvarande tillämpning beträffande nu avsedd egendom.

9 §.

Vad i 1 § 10 mom., 4, 5 och 8 §§, 11—14 §§ samt 18 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel stadgas skall äga motsvarande tillämpning, då fråga är om brott, som avses i detta kapitel, eller om egendom, som på grund av stadgande i detta kapitel skall vara förverkad.

2 kap.

Om olovlig befattning med spritdrycker och vin, som icke avses i 1 kap.

10 §.

1 mom. Var som, utan att kunna fällas till ansvar för olovlig tillverkning av spritdrycker och vin eller delaktighet i sådant brott, för egen eller annans räkning förvärvar, forslar, döljer eller förvarar spritdrycker eller vin, skall, där det är uppenbart, att dryckerna hava olovligen tillverkats, straffas med böter till belopp motsvarande lägst fem, högst femton kronor för liter av de drycker, med vilka han tagit sådan olovlig befattning, dock minst tjugu och högst femtusen kronor, eller med fängelse i högst ett år. Angående höjning i visst fall av böternas belopp gäller vad i 1 § 1 mom. andra stycket stadgas.

Kan den tilltalade göra sannolikt, att han vid tiden för gärningens begående icke ägt kännedom om eller anledning misstänka, att dryckerna olovligen tillverkats, vare han från ansvar fri.

2 mom. Lika med brott, som avses i 1 mom., anses försök därtill.

Angående delaktighet i brott, varom i 1 mom. förmäles, skall vad i 7 § första stycket första och andra punkterna i lagen om straff för olovlig varuinförsel finnes stadgat äga motsvarande tillämpning.

11 §.

1 mom. Påträffas spritdrycker eller vin, vilka uppenbarligen hava olovligen tillverkats, skola dryckerna vara förverkade, ändå att icke någon fälles till ansvar för den olovligen tillverkningen.

2 mom. Vad i 1 mom. stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande spritdrycker och vin, vilka, utan att hava olovligen införts eller olovligen tillverkats, uppenbarligen åtkommits genom olovlig överlåtelse av

14 *Sammanatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.*

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

dryckerna eller av inköpsrätt till dryckerna, dock endast för så vitt dryckerna anträffas under sådana omständigheter, att det tillika är uppenbart, att de äro avsedda att i befintligt eller förarbetat skick olovligen avyttras.

3 *mom.* Där enligt vad i 1 eller 2 *mom.* sägs spritdrycker eller vin skola vara förverkade, skola tillika kärl och emballage, vari de förvaras, vara förverkade.

4 *mom.* Förskingrar någon egendom, som enligt vad i detta kapitel sägs skolat dömas förverkad, gälde dess värde.

12 §.

I de avseenden, varom i denna lag stadgas, skall lika med olovlig tillverkning anses obehörig åtgärd, varigenom denatureringsmedel avskiljes eller denaturering försvagas, och skola lika med drycker, vilka uppenbarligen hava olovligen tillverkats, anses spritdrycker samt rusgivande ersättningsmedel därför, med vilka uppenbarligen vidtagits obehörig åtgärd, som nyss sagts, så ock spritdrycker och vin, vilka uppenbarligen hava antingen olovligen införts eller olovligen tillverkats eller varit föremål för sådan obehörig åtgärd, utan att dock arten av det olovliga förfarandet kan utrönas.

3 kap.

Om rättegången.

Laga domstol.

13 §.

1 *mom.* Mål angående brott, varom i 1 kap. sägs, skall, även i det fall att straff skall bestämmas enligt allmänna strafflagen, anhängiggöras vid den domstol, som jämlikt 16 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel är tullmålsdomstol för den plats, där brottet skett eller blivit upptäckt, eller, där brottet skett eller upptäckts å inkommande fartyg, vid tullmålsdomstolen för den plats, dit den brottslige med fartyget först ankommer eller där han eljest träffas.

Mål angående förverkande av egendom eller utgivande av egendoms värde på grund av vad i 1 kap. stadgas skall, där talan om ansvar ej föres, anhängiggöras vid tullmålsdomstolen för den ort, där beslag skett, eller, där beslag skett å inkommande fartyg, för den ort, dit fartyget först ankommer.

Utan hinder av vad sålunda stadgats må mål angående brott, som avses i 5 §, eller angående förverkande av egendom eller utgivande av egendoms värde på grund av sådant brott anhängiggöras jämväl vid allmän domstol för den ort, där brottet skett eller blivit upptäckt, eller, där talan ej föres om ansvar, för den ort, där beslag ägt rum, eller dit fartyg, därå beslaget skett, först ankommer.

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

2 mom. Mål angående brott, som avses i 2 kap., eller angående förverkande av egendom eller utgivande av egendoms värde på grund av vad i samma kapitel stadgas skall anhängiggöras vid allmän domstol för den ort, där brottet skett eller blivit upptäckt, eller, där talan om ansvar ej föres, för den ort, där beslag ägt rum.

3 mom. Föres vid domstol talan angående olovlig befattning med spritdrycker eller vin, må domstolen, under förutsättning att det finnes kunna ske utan men för utredningens fullständighet och att det eljest med hänsyn till kostnader och andra omständigheter finnes lämpligt, i sammanhang med nämnda talan till bedömande upptaga jämväl talan angående annan olovlig befattning med dryckerna, ändå att sistnämnda talan bort anhängiggöras vid annan domstol.

Befinnes, efter det talan angående olovlig befattning med spritdrycker eller vin anhängiggjorts vid viss domstol, att den åtalade gärningen utgör brott, varom talan rätteligen bort väckas vid annan domstol, må ändock den domstol, där målet anhängiggjorts, under den i första stycket angivna förutsättning handlägga och slutligen avdöma målet.

Åtalsrätt.

14 §.

Talan angående olovlig befattning med spritdrycker eller vin anhängiggöres och utföres vid tullmålsdomstol av tullverkets vederbörande åklagare samt vid allmän domstol av vederbörande allmänne åklagare, beslagare dock obetaget att, därest åklagaren vägrar åtala, underställa frågan prövning av länsstyrelsen i länet eller, där åklagaren är tullverkets åklagare, av generaltullstyrelsen.

Därom att i visst fall åtal ej må äga rum utan generaltullstyrelsens tillstånd är stadgat i 3 § 2 mom.

Beslag.

15 §.

1 mom. Tulltjänsteman, polisman eller lotstjänsteman, som anträffar spritdrycker eller vin, vilka skäligen kunna antagas vara förverkade på den grund att de äro olovligen införda, skall taga dryckerna i beslag tillika med kärl och emballage, vari de förvaras. Med egendom, som sålunda tagits i beslag, skall förfaras på sätt i 10 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel finnes stadgat.

Vad nu sagts skall gälla jämväl med avseende å forslingsredskap, som skäligen kan antagas enligt denna lag vara förverkat.

2 mom. Lands- eller stadsfiskal eller kronobetjänt eller person, vilken särskilt förordnats att vaka över efterlevnaden av gällande förordningar

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

angående tillverkning av brännvin och angående försäljning av rusdrycker, skall, då han anträffar spritdrycker eller vin, som skäligen kunna antagas vara förverkade jämlikt stadgande i 2 kap. i denna lag, taga dryckerna i beslag tillika med kärl och emballage, vari de förvaras. Beslag skall, där så ske kan, göras i två vittnens närvaro, och skall innehavaren av vad som tages i beslag eller, om han är frånvarande, hans ombud på stället eller någon av hans husfolk tillsägas om beslaget.

3 mom. Då egendom tagits i beslag enligt 1 eller 2 mom., åligger det beslagaren, där han själv äger anställa åtal, att så snart ske kan väcka talan vid domstol med yrkande om egendomens förverkande eller ock förfara på sätt i 17 § sägs. Äger beslagaren icke själv anställa åtal, skall han ofördröjligen om beslaget göra anmälan hos vederbörande åklagare, vilken det åligger att pröva, huruvida beslaget skall bestå, och, därest beslaget finnes icke böra hävas, vidare förfara på sätt nyss sagts.

Innan domstol haft tillfälle att pröva beslag eller innan förordnande, som avses i 17 §, blivit meddelat, må den, som drabbats av beslaget, kunna hos vederbörande länsstyrelse eller, där åklagaren är tullverkets åklagare, hos generaltullstyrelsen påkalla beslagets hävande.

4 mom. Då egendom i annat fall, än som avses i 1 mom., tagits i beslag men ärendet på grund av sakens beskaffenhet överlämnas till tullverkets åklagare, så ock då mål hänvisas från allmän domstol till tullmålsdomstol, skall den beslagtagna egendomen överlämnas till den tullförvaltning, dit den bekvämligast kan föras, och skall med egendomen vidare förfaras på sätt i 10 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel stadgas.

Förfarandet i vissa fall i fråga om egendoms förverkande.

16 §.

Har egendom tagits i beslag med stöd av denna lag och föres talan om ansvar för brottslig gärning, som föranlett beslaget, må, ändå att den tilltalade är annan än ägaren till den beslagtagna egendomen, frågan om egendomens förverkande prövas i målet; dock må forslingsredskap icke förklaras förverkat, med mindre ägaren, där han är känd, erhållit underrättelse om målet i den ordning, som angående delgivning av stämning är stadgad.

Förfarandet i vissa fall i fråga om egendoms förverkande m. m.

16 §.

Har egendom tagits i beslag med stöd av denna lag och föres talan om ansvar för brottslig gärning, som föranlett beslaget, må, ändå att den tilltalade är annan än ägaren till den beslagtagna egendomen, frågan om egendomens förverkande prövas i målet; dock må forslingsredskap icke förklaras förverkat, med mindre ägaren, där han är känd, erhållit underrättelse om målet i den ordning, som angående delgivning av stämning är stadgad.

Kungl. Maj:ts förslag:

Kan ej mot någon föras ansvarstalan, som i första stycket sägs, må ändock mot ägaren eller, om denne ej är känd eller ej kan med stämning anträffas, mot brukare, forslare eller annan innehavare av den beslagtagna egendomen vid domstol föras talan angående egendomens förverkande. Har den, som sålunda instämmts, ej inställt sig vid rätten, må utan hinder därav frågan om egendomens förverkande av domstolen prövas.

Utskottets förslag:

Kan ej mot någon föras ansvarstalan, som i första stycket sägs, må ändock mot ägaren eller, om denne ej är känd eller ej kan med stämning anträffas, mot brukare, forslare eller annan innehavare av den beslagtagna egendomen vid domstol föras talan angående egendomens förverkande. Har den, som sålunda instämmts, ej inställt sig vid rätten, må utan hinder därav frågan om egendomens förverkande av domstolen prövas.

Påföljd, som i 8 § 3 mom. sägs, må ej ådömas, med mindre inteckningens innehavare, där han är känd, erhållit underrättelse om målet i den ordning, som angående delgivning av stämning är stadgad.

17 §.

1 mom. Är varken ägare eller forslare, brukare eller annan innehavare av beslagtagna egendom känd eller anträffbar med stämning, och är fråga om förverkande av allenast annan egendom än forslingsredskap, skall vederbörande åklagare, där han finner uppenbart, att egendomen skall vara förverkad, göra framställning om eller, såvida han jämlikt 3 mom. i denna paragraf är därtill behörig, själv meddela förordnande, att beslaget å egendomen skall tillsvidare bestå, samt därefter förfara på sätt i 18 och 19 §§ stadgas.

Är fråga om förverkande av forslingsredskap, skall åklagaren hos vederbörande domstol göra framställning om beslagets kungörande, varefter domstolen låter genom åklagarens försorg i allmänna tidningarna införa sådan kungörelse med föreläggande för vederbörande att inom sextio dagar från kungörandet anmäla sig hos domstolen, vid äventyr att frågan om egendomens förverkande avgöres utan hinder av hans uteblivande.

2 mom. Är i fall, som i 16 § andra stycket sägs, fråga om förverkande av allenast annan beslagtagna egendom än forslingsredskap, må åklagaren, där han finner uppenbart, att egendomen skall vara förverkad, i stället för att väcka talan vid domstol förfara på sätt i 1 mom. första stycket sägs.

3 mom. Förordnande, som i denna paragraf avses, meddelas i Stockholm av överståthållarämbetet, i annan stad, där poliskammare finnes, av denna, och eljest av vederbörande åklagare. Förordnande skall meddelas skriftligen; och skall, där den beslagtagna egendomens värde uppskattas till mindre än trettio kronor, detta angivas i förordnandet.

18 §.

1 mom. Då förordnande, som avses i 17 §, blivit meddelat, skall åklagaren utan dröjsmål låta genom stämningssman delgiva ägaren av den egendom, förordnandet avser, eller, om ägaren ej är känd eller ej kan anträffas, den, som vid tiden för beslaget innehade egendomen, förordnandet med anmaning till denne, om han vill å beslaget tala, att hos åklagaren inom fjorton dagar efter delgivningen med angivande av bostads- och vistelseort skriftligen anmäla missnöje med beslaget, vid påföljd att eljest beslaget står fast och egendomen är förverkad. Intyg om delgivningen skall av stämningssmannen tecknas å förordnandet.

Är ägare eller innehavare ej känd eller kan ägare eller innehavare ej anträffas, skall delgivning av förordnande och anmaning, varom i första stycket sägs, ske genom införande i den eller de tidningar i orten, i vilka allmänna meddelanden kungöras; dock skall i dylikt fall egendomens ägare eller innehavare för missnöjes anmälande njuta en tid av sextio dagar efter det förordnandet och anmaningen senast kungjorts.

Har förordnande och anmaning icke inom trettio dagar, efter det förordnandet meddelats, delgivits egendomens ägare eller innehavare eller i fall, som avses i andra stycket, införts i vederbörlig tidning, skall beslaget gå åter.

2 mom. Uppgår beslagtagen egendoms värde ej till trettio kronor, skall utan vidtagande av de i 1 mom. föreskrivna åtgärder egendomen vara förverkad, därest icke missnöje med beslaget anmäles inom trettio dagar efter det förordnandet meddelats.

19 §.

Har enligt 18 § missnöje anmälts, skall åklagaren, då därtill finnes anledning, inom fjorton dagar efter det anmälningen gjorts, till vederbörande domstol instämma den, som anmält missnöje, med yrkande att den beslagtagna egendomen måtte förklaras förverkad. Anträffas ej den, som anmält missnöje, då han å den uppgivna vistelseorten för stämning sökes, skall instämningstiden vara förlängd, till dess han hos åklagaren inställer sig för stämning mottagande. Har detta ej skett inom sex månader, efter det förordnandet meddelats, skall missnöjesanmälningen vara förfallen.

Då stämning skett inom föreskriven tid, skall beslaget bestå, till dess domstol annorlunda förordnar. Sker ej stämning inom sådan tid, skall beslaget gå åter.

Har den, som anmält missnöje, ehuru lagligen stämd, ej inställt sig vid rätten, må utan hinder därav frågan om egendomens förverkande av domstolen avgöras.

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

20 §.

Har framställning gjorts om förordnande enligt 17 § eller har dylikt förordnande meddelats, och anställs, innan frågan om egendomens förverkande blivit avgjord i den ordning, som i 18 och 19 §§ stadgas, åtal angående olovlig befattning med de varor, förordnandet avser, skall frågan om egendomens förverkande i stället prövas i samband med åtalet; och skola förty jämlikt sistnämnda paragrafer vidtagna åtgärder förfalla.

21 §.

Om ordningen för fullföljd i högre rätt av mål rörande egendoms förverkande på grund av föreskrift i denna lag gäller vad i allmänhet för brottmål är stadgat.

Försäljning av förverkad egendom.

22 §.

Med spritdrycker och vin, som jämlikt denna lag äro förverkade, skall förfaras på sätt i gällande författning angående försäljning av rusdrycker är föreskrivet beträffande förfarande med drycker, som jämlikt författningen äro förverkade.

I fråga om förfarande med forslingsredskap, som jämlikt denna lag är förverkat, skall vad i 21 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel stadgas i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Böters fördelning och förvandling m. m.

23 §.

1 mom. Av böter, vilka ådömas för sådan olovlig befattning med spritdrycker och vin, som avses i 1 eller 3 § i denna lag eller i 4 eller 5 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel, så ock av behållna försäljningssumman för egendom, som i samband med ådömande av ansvar för sådan gärning förklaras förverkad, ävensom av belopp, som utgives i stället för dylik egendom, skola, där ej i 5 mom. här nedan annorlunda stadgas, två tredjedelar tillfalla beslagaren och återstoden kronan. Ej må dock till beslagare utgå mera än sammanlagt ettusen kronor av böternas belopp och den förverkade egendomens värde; skolande vad därutöver å beslagare belöper ställas till generaltullstyrelsens förfogande för att användas till det i 19 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel omförmälda ändamål.

2 mom. Av böter, som i andra fall än i 1 mom. avses ådömas för brott, varom i denna lag sägs, ävensom av behållna försäljningssumman för egendom, som i andra fall än i 1 mom. avses jämlikt lagen är förverkad, så ock av belopp, som utgives i stället för dylik egendom, skall, där ej i 5

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

mom. här nedan annorlunda stadgas, en tredjedel, dock sammanlagt högst ettusen kronor, tillfalla beslagaren och en tredjedel kronan.

Återstoden skall, då fråga är om böter, vilka ådömas enligt 1 kap., eller om försäljningssumman för eller värdet av egendom, som enligt samma kapitel dömes eller skolat dömas förverkad, ställas till generaltullstyrelsens förfogande för att användas till det i 19 § i lagen om straff för olovlig varuinförsel omförmälda ändamål och i annat fall fördelas med ena hälften till generaltullstyrelsen, att användas på sätt sålunda sagts, och med andra hälften i Stockholm till överståthållarämbetet, i annan stad till magistraten samt eljest till länsstyrelsen, att i enlighet med föreskrifter, som Konungen utfärdar, användas till uppmuntran av polismän, vilka ådagalagt synnerligt nit vid beivrande av olovlig rusdrycks- eller sprithantering.

3 mom. På vederbörande länsstyrelse eller, där åklagaren är tullverkets åklagare, på generaltullstyrelsen ankommer att fastställa fördelningen av försäljningssumman för förverkad egendom, då frågan om egendomens förverkande blivit avgjord annorledes än genom domstols utslag.

4 mom. Skall egendom vara förverkad såväl jämlikt denna lag som jämlikt annan författning, skall beträffande fördelningen av försäljningssumman eller egendomens värde gälla vad i denna lag är stadgat.

5 mom. Vad i 19 § andra stycket i lagen om straff för olovlig varuinförsel är för där avsedda fall stadgat skall äga motsvarande tillämpning, då fråga är om fördelning av böter, ådömda enligt denna lag, samt av försäljningssumman för eller värdet av egendom, som jämlikt denna lag dömes eller skolat dömas förverkad.

24 §.

Saknas tillgång till fulla gäldandet av böter, som ådömas enligt denna lag, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1924 och gäller till och med den 30 juni 1926. Så länge denna lag är gällande, skall, såvitt angår spritdrycker och vin, lagen om straff för olovlig varuinförsel icke äga tillämpning i vidare mån än hänvisning därtill skett i denna lag.

Genom denna lag upphäves lagen den 8 juni 1923 (nr 148) angående förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten.

Har gärning, som i denna lag avses, blivit begången under tiden för lagens giltighet, eller har under samma tid beslag skett på grund av stadgande i lagen, skola de i lagen meddelade bestämmelserna jämväl efter utgången av nämnda tid tillämpas med avseende å gärningen eller beslaget.

2:o) Förslag

till

lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Härigenom förordnas, att 1 § 7 mom. i lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel skall upphöra att gälla, att i samma lag skall införas en ny paragraf med beteckning 22 av den lydelse nedan sägs samt att 1 § 1, 2 och 9 mom., 6 och 9 §§, 10 § 3 mom. och 12 § 2 mom. i lagen skola hava följande ändrade lydelse:

1 §.

1 mom. Var, som utan behörig tullangivning till riket inför tullpliktig vara, skall för olovlig varuinförsel böta från och med två till och med sex gånger beloppet av den avgift, som för varan bort för statsverkets räkning erläggas till tullverket, dock minst tio kronor. Sker den olovliga införseln i större omfattning eller yrkesmässigt, vare straffet böter från och med fyra till och med tio gånger beloppet av nämnda avgift, dock minst ett-hundra kronor, eller fängelse i högst ett år.

2 mom. Om vid förövändet av den olovliga varuinförseln gärningsmannen varit beväpnad och det skäligen kan antagas, att vapnet varit avsett att begagnas till våld eller hot mot den, som velat hindra eller vederbörligen anmäla den olovliga varuinförseln, må i fall, som i första punkten av 1 mom. sägs, dömas till fängelse och i fall, som i andra punkten av samma mom. omförmäles, dömas till straffarbete i högst ett år.

9 mom. Är olovligen infört gods förverkat, vare ock förverkat:

- a) emballage eller — — — varuinförsel; samt
- b) farkost av mindre nettodräktighet än etthundratjugo ton eller dragare och fordon eller annat forslingsredskap, som för transport av det olovligen införda godset begagnats vid resa, vilken måste antagas hava ägt rum i väsentligt syfte att företaga olovlig varuinförsel, eller eljest vid tillfälle, då de forslade varorna till väsentlig del utgjorts av olovligen infört gods, allt dock endast för så vitt forslingsredskapet tillhör godsets ägare eller annan, som finnes hava ägt kännedom om den olovliga varuinförseln eller skäligen anledning att misstänka densamma, samt tillika godset anträffats under forslingen.

6 §.

Förövar den, som — — — högst två år.

Beträffande gods, — — — 1 § 8 och 9 mom. sägs.

22 *Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.*

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

9 §.

Tulltjänsteman, polisman eller lotstjänsteman, som anträffar egendom, vilken skäligen kan antagas enligt denna lag vara förverkad, skall taga egendomen i beslag; och åligger det beslagaren, där han själv äger anställa åtal, att så snart ske kan väcka talan angående ansvar för den brottsliga gärning, som föranlett beslaget, eller ock göra sådan framställning, som i 17 § sägs. Äger beslagaren icke själv anställa åtal, skall han ofördröjligen om beslaget göra anmälan hos vederbörande åklagare, vilken det åligger att pröva, huruvida beslaget skall äga bestånd, och, därest beslaget finnes icke böra hävas, vidare förfara på sätt nyss sagts.

Innan domstol haft tillfälle att pröva beslag, må den, som drabbats av åtgärden, kunna hos generaltullstyrelsen påkalla beslagets hävande.

10 §.

3 mom. Har åklagare förklarat, att verkställt beslag skall återgå, må egendomen, om beslagare det önskar och tullförvaltningen finner skäl därtill, kvarbliva i tullförvaltningens vård högst sex dagar från dagen för åklagarens beslut, för så vitt ej generaltullstyrelsen beslutar, att varan skall längre tid kvarbliva hos tullförvaltningen.

12 §.

2 mom. Är någon på — — — skall där anträffas.

Konungens befallningshavande, landsfogde, lands- och stadsfiskal, chef för polisväsende i stad, tulldirektör, tullförvaltare, kustbevakningsinspektör, chef för kustbevakningsdistrikt, gränsbevakningschef samt tullverkets vederbörande åklagare äga förordna om husrannsakan, som i detta mom. avses; och må sådan verkställas, förutom av tjänsteman, som nu nämnts, av tulltjänsteman i lägst överuppsyningsmans ställning eller av polisman i befälsställning, som av Konungens befallningshavande därtill särskilt förordnats. Utan förordnande, varom nyss sagts, må husrannsakan, när fara är i dröjsmål, företagas av tulltjänsteman i lägst överuppsyningsmans ställning eller, där egendom, som kan antagas förverkad, på färsk gärning följts eller spårats till lägenheten, jämväl av annan tulltjänsteman eller av polisman, ändå att denne icke är i befälsställning.

22 §.

Vad i denna lag är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om oarbetad eller arbetad tobak, ändå att varan icke är tullpliktig; dock skall därvid iakttagas,

att vad i 1 § 6 mom. stadgas icke skall äga tillämpning,

att vid olovlig införsel av oarbetad tobak eller tobaksmjöl bötesstraffet skall utgöra lägst två, högst tio kronor för kilogram av den olovligen införda myckenheten, dock minst tio kronor, samt

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

att vid olovlig införsel av annan arbetad tobak än tobaksmjöl till grund för beräkning av böter skall läggas den tullavgift, som skolat utgå, därest resande infört varan.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1924.

3:0) Förslag

till

lag angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin.

Häri genom förordnas som följer:

Påträffas spritdrycker eller vin eller rusgivande ersättningsmedel därför hos person, som anhålles för fylleri, skall vad sålunda påträffats tagas i förvar av polismyndigheten och, där ansvar ådömes för fylleriförseelsen, dömas förverkat, såvida ej särskilda omständigheter till annat föranleda.

Med drycker och ersättningsmedel därför, som enligt vad sålunda stadgats dömas förverkade, skall förfaras på sätt i 90 § 2 mom. i förordningen den 14 juni 1917 (nr 340) angående försäljning av rusdrycker föreskrives; och skall belopp, som vid föryttring av förverkad vara erhålles, tillfalla kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1924 och gäller till och med den 30 juni 1926.

Har jämlikt denna lag egendom tagits i förvar före den 1 juli 1926, skola de i lagen meddelade bestämmelserna jämväl efter samma dag tillämpas med avseende å egendomen.

Stockholm den 30 maj 1924.

På sammansatta bevillnings- och första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.

24 Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Rune, Jacob Larsson, Rogberg, Ericson* i Obergå, *Alexis Björkman* och *Heyman*; samt

från andra kammaren: herrar *Pettersson* i Södertälje, *Johanson* i Huskvarna, *Sköld* och *Söderberg**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1:o) Vid förslaget till lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattningsmed spritdrycker och vin.

Beträffande 1 §:

av herr *Rogberg*, vilken yrkat, att 1 § 4 mom. måtte erhålla följande lydelse:

4 mom. Förövas olovlig införsel av spritdrycker eller vin av den, som en eller flera gånger *undergått* straff för enahanda brott, skall till fängelse — — — här ovan stadgas.

Förövas olovlig införsel — — — till böter dömas.

Till stöd för detta yrkande har herr *Rogberg* anfört:

Förslaget att iterationsverkan skulle knytas vid lagakraftvunnet beslut om straff, oberoende av huruvida straff *undergått* eller icke, överensstämmer visserligen, såsom lagrådet framhållit, med den ståndpunkt, vilken intagits vid 1921 års ändringar i författningarna angående tillverkning och försäljning av rusdrycker; men till det betraktelsesätt, som då vann tillämpning, hade lagrådet sagda år dock ställt sig avstyrkande. I anslutning till lagrådets förenämnda år uttalade och på principiella skäl grundade avstyrkande har jag inom utskottet yrkat, att förestående moment skulle erhålla ovanangivna lydelse.

Beträffande 5 §:

av herr *Rogberg*, vilken yrkat, att 5 § 2 mom. måtte utgå samt att till följd härav beteckningen »1 mom.» för de återstående stadgandena måtte utslutas.

Till stöd för detta yrkande har anförts:

I avseende å första stycket har lagrådet anmärkt, att bestämmelsen däri kan leda till straff, där sådant icke varit avsett.

Andra stycket lär, enligt vad lagrådet framhållit, sakna egentlig betydelse.

Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1. 25

I anslutning härtill har jag inom utskottet framställt förslag om utslutning av andra momentet.

Beträffande 6 §:

av herr *Rogberg*, vilken yrkat, att 6 § 3 mom. måtte erhålla följande ändrade lydelse:

3 mom. Vad i *1 och 2 mom.* stadgas angående ansvar i vissa fall för befälhavare å fartyg skall äga motsvarande tillämpning beträffande *den, som är satt i befälhavarens ställe.*

Till stöd för detta yrkande har herr *Rogberg* anfört:

Enligt min uppfattning äro bestämmelserna i förevarande paragraf knappast lämpade att egga befälhavarens villighet att å fartyget hålla uppsikt just mot spritsmuggling. Såvitt angår befälhavaren eller den, som är satt i hans ställe, må emellertid försöket med paragrafens fordringar dock göras. Såvitt rör andra personer av befälsgrad, d. v. s. styrmän och maskinister, lära i huvudsak kvarstå de anmärkningar, vilka av lagrådet framställts emot en ursprungligen ifrågasatt utsträckning av förevarande paragrafs stadganden till varje annan å fartyget anställd än befälhavaren. I anslutning härtill har jag ansett, att utskottet bort hemställa om avslag å ansvarsbestämmelserna, såvitt de riktats mot styrmän och maskinister.

Beträffande 8 §:

dels av herr *Rogberg*, vilken ansett, att utskottet beträffande 8 § bort tillstyrka Kungl. Maj:ts proposition oförändrad, och till stöd för denna mening anfört:

Utskottets föreslagna tillägg till förevarande paragraf, mom. 3 enligt utskottet, ansluter sig till en mening, varåt två medlemmar av lagrådet vid lagförslagets granskning givit uttryck. Efter nämnda granskning har emellertid departementschefen förklarat sig finna införandet av bestämmelser om förverkande av inteckningar i fartyg icke vara av den betydelse, att sådana bestämmelser i viss utsträckning nu borde givas. De skäl, departementschefen anfört för sina betänkligheter, synas mig vara välgrundade. Det gagn åter, som i enskilt fall av utskottets föreslagna tillägg kunde vinnas, torde väga ringa mot det därav föranledda osäkerhetsmomentet uti fartygskrediten beträffande fartyg under 250 ton.

dels ock av herr *Pettersson* i Södertälje, med vilken herrar *Johanson* i Huskvarna och *Söderberg* instämt:

I likhet med utskottet finner jag det vara i sin ordning, att, då en farkost jämlikt 8 § förklaras förverkad, inteckning, som däri kan vara meddelad, må kunna förklaras ogiltig. En nödvändig förutsättning för ett beslut härom synes mig dock böra vara, att av utredningen i målet klart fram-

går, att inteckningens innehavare avvetat eller haft anledning misstänka, att farkosten skolat användas till olovlig införsel eller försling av spritdrycker eller vin eller till sådant olovligt uppehållande av förbindelse med smuggelfartyg, som avses i 2 mom. av förevarande paragraf. Omkastar man i detta fall bevisningsskyldigheten och fordrar av inteckningshavaren, att han skall styrka de omständigheter, som han åberopar till sitt försvar och som kunna ställa hans åtgörande i en oskyldig dager, kan det allt för lätt hända, att påföljden i fråga kommer att drabba alldeles oskyldiga personer. Redan möjligheten av ett sådant resultat är i och för sig så allvarlig, att den manar till en viss försiktighet vid utvidgande av lagstiftningens räckvidd. Härtill kommer, att sjöfartsnäringsens kredit möjligen skulle kunna taga skada av ett allt för summariskt förfarande mot innehavare av inteckningar i fartyg.

För att inteckning i fartyg under ifrågavarande förhållanden skall kunna förklaras förfallen, är emellertid ej tillräckligt, att inteckningshavaren finnes hava åtminstone haft anledning misstänka farkostens olovliga användning. Det kan nämligen tänkas, att en inteckningshavare, som från början varit i god tro, sedermera får kännedom om att fartyget användes i smuggeltrafik samt att han icke hinner att efter uppsägning draga sitt kapital ur den olovliga affären, innan densamma upptäckes och blir föremål för åtal. Med hänsyn härtill och andra dylika möjligheter synes därför, även med den här ovan förordade omläggningen av beviskyldigheten, den på andra ställen i lagförslaget förekommande regeln böra bibehållas, att vederbörande ej må dömas, där detta med hänsyn till särskilda omständigheter finnes uppenbart oskäligt.

Jag hemställer alltså, att 8 § 3 mom. måtte erhålla följande lydelse:

3 mom. Besväras farkost, vilken enligt vad i 1 eller 2 mom. stadgas skall vara förverkad, av inteckning, som sökts efter det denna lag trätt i kraft, och framgår av omständigheterna, att innehavaren av inteckningen ägt kännedom om eller anledning misstänka farkostens användande vid olovlig införsel eller försling av spritdrycker eller vin eller vid olovligt uppehållande av förbindelse mellan fartyg och land, skall domstolen förklara, att panträtten i fartyget skall upphöra, där ej sådant med hänsyn till särskilda omständigheter finnes uppenbart oskäligt.

Beträffande påföljd — — — lika med utskottet — — — till inteckningsdomstolen.

Beträffande 10 §:

av herr *Rogberg*, vilken, under åberopande av vad som anförts beträffande 5 §, yrkat, att 10 § 2 mom. måtte utgå samt att i följd härav beteckningen »1 mom.» för de återstående stadgandena måtte uteslutas.

Beträffande 15 §:

av herr *Rogberg*, vilken anför:

Då det i lagförslaget uppställda rättsbudet emot befattning med olovlig sprit är synnerligen vittomfattande samt bevisningsskyldigheten tillrättalagts till åklagarens förmån, läser knappast anledning föreligga att frångå den tilltalade, den tilläventyrs oskyldigt tilltalade, varuinförsellagens hittills gällande förmån att beslag av sig själv skall gå åter, om ej åtal väckts inom viss kortare tid från beslagets verkställande.

På grund härav har jag ansett, att 15 § 3 mom. borde erhålla följande lydelse:

3 mom. Då egendom tagits i beslag enligt 1 eller 2 mom., åligger det beslagaren, *där han icke själv äger anställa åtal, att ofördröjligen anmäla förhållandet hos vederbörande åklagare, vilken har att pröva, huruvida beslaget skall äga bestånd. Har ej talan angående egendomens förverkande blivit vid domstol väckt eller förordnande, som avses i 17 §, meddelats inom en månad från beslagets verkställande, skall beslaget gå åter.*

Innan domstol haft tillfälle att pröva beslag eller innan förordnande, som nyss sagts, blivit meddelat, må den, som — — — påkalla beslagets hävande.

Beträffande 16 §:

av herr *Rogberg*, vilken, under återopande av vad som anförts i fråga om 8 §, yrkat, att 16 § — och i följd därav även underrubriken över samma paragraf — måtte godkännas i den av Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen.

2:o) Vid förslaget till lag angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel:

av herr *Rogberg*, vilken på samma skäl, som anförts i fråga om 15 § i det under 1:o upptagna lagförslaget, yrkat, att ändringsförslagen beträffande 9 och 10 §§ i förevarande lagförslag måtte av utskottet avstyrkas samt att i följd härav ingressen till förslaget måtte erhålla följande lydelse:

Härigenom förordnas, att — — — av den lydelse nedan sägs samt att 1 § 1, 2 och 9 mom., 6 § och 12 § 2 mom. i lagen skola hava följande ändrade lydelse:

Bilaga.

P. M.

**angående väsentligare skiljaktigheter mellan gällande lag och de genom
Kungl. Maj:ts proposition nr 223 framlagda lagförslagen.**

(Förkortningar, som användas i det följande:

L. V. I. eller *varuinförsellagen*: lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel;

T. V. L. eller *territorialvattenslagen*: lagen den 8 juni 1923 angående förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten;

L. S. I. eller *spritinförsellagen*: förslaget till lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattningsmed spritdrycker och vin;

F. F. O. eller *förverkandeförordningen*: förordningen den 22 juni 1921 angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m.;

Prop.: förevarande proposition nr 223.

Sidhänvisningar avse propositionen nr 223/1924.)

De ändringsförslag, som innehållas i förevarande proposition, kunna uppdelas i *följande grupper*:

A. Ändringar och tillägg i förhållande till varuinförsellagen.

B. Tillägg i förhållande till rusdrycksförfattningarna.

C. Omarbetning av förverkandeförordningen och dess inarbetande i det allmänna systemet.

D. Tillägg till varuinförsellagen, sammanhängande med tobaksbeskattningens omläggning.

E. Smärre ändringar i varuinförsellagen, oberoende av förslagen i anledning av spritsmuggling och den ändrade tobaksbeskattningen.

F. Ändring beträffande förverkandepåföljden vid fylleriförsäelse.

A. Ändringar och tillägg i förhållande till varuinförsellagen.

De väsentliga av sådana ändringar och tillägg äro de under 1)—9) nedan upptagna.

1) Höjning av straffskalan vid första gången förövad olovlig spritinförsel.

(*L. S. I. 1 § 1 mom.*)

Straffet är enligt:

L. V. I. 1 § 1 mom.: böter 2—6 gånger tullavgiften, dock minst 10 kronor, eller, där införseln sker i större omfattning eller yrkesmässigt, böter 4—10 gånger tullavgiften, dock minst 100 kronor, eller fängelse i högst ett år. Vid synnerligen försvärande omständigheter må straffet höjas till straffarbete i högst ett år;

(Den tullavgift, efter vilken bötesstraffet skall beräknas, är i allmänhet 2 kronor för liter, varför straffet motsvarar 4—12, resp. 8—20 kronor för liter.)

Prop. 1 § 1 mom.: böter 8—20 kronor för liter, dock minst 30 kronor, eller fängelse i högst ett år, eller, där införseln sker i större omfattning eller yrkesmässigt, straffarbete i högst ett år. Bötesstraffet må i varje fall höjas intill 500 kronor, ändå att enligt nyssnämnda grund maximum skulle hava varit lägre.

Motiv: sid. 28 och 63, lagrådet sid. 99, departementschefen sid. 120.

2) **Ändring av straffbestämmelserna rörande upprepad förbrytelse.**

(L. S. I. 1 § 4 mom.)

a) Iterationsstraff inträder enligt:

L. V. I. 6 §, då någon, som begår spritsmuggling i större omfattning eller yrkesmässigt, förut *undergått straff* minst en gång för sådan smuggling eller, utan nämnda förutsättning, då någon minst två gånger undergått straff för smuggling av vad slag som helst;

Prop. 1 § 4 mom., då någon, som begår spritsmuggling — även i mindre omfattning —, minst en gång *fällts till straff* för spritsmuggling eller minst två gånger *undergått straff* för annan smuggling.

b) Straffet är enligt

L. V. I. 6 §: böter efter den för varje särskilt fall stadgade grund, fängelse eller straffarbete i högst två år;

Prop. 1 § 4 mom.: fängelse eller straffarbete i högst två år, dock att där den skyldige förut blott begått annan smuggling än spritsmuggling eller införseln skett i allenast ringa omfattning och omständigheterna äro synnerligen mildrande, straffet kan bliva böter efter den för förstagångsbrott stadgade grund.

Motiv: sid. 29 och 63, lagrådet sid. 99, departementschefen sid. 121.

3) **Utvidgning av förbudet mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten.**

(L. S. I. 2 och 3 §§.)

T. V. L. 1 § 1 mom.: Förbudet avser farkoster av mindre nettodräktighet än 120 ton.

Prop. 2 § 1 mom.: Förbudet avser farkoster av mindre nettodräktighet än 250 ton.

I särskilda fall må Konungen beträffande visst område förordna, att förbudet skall avse även farkoster med större nettodräktighet än 250 ton.

Motiv: sid. 30 och 64, lagrådet sid. 100, departementschefen sid. 121.

4) **Införande av straff för förvärvande och annan olovlig befattning med smuggelsprit (innehavarstraff).**

(L. S. I. 5 §.)

Enligt *L. V. I. 7 §* bestraffas efterföljande delaktighet i smuggling i de fall, då någon med vetskap om brottet varit gärningsmannen behjälplig att godset dölja, förbyta eller föryttra. Den, till vilken olovligt gods avyttrats, är ej på den grund förfallen till ansvar.

Prop. 5 § innehåller det tillägg härtill, att den, som icke sålunda kan straffas för efterföljande delaktighet, ändock skall, därest han för egen eller annans räkning förvärvat, forslar, döljer eller förvarar spritdrycker eller vin, som uppenbarligen äro olovligen införda, vara underkastad straff. Straffet föreslås till böter 5—15 kronor för liter, dock minst 20 högst 5,000 kronor, eller fängelse i högst ett år. Böterna må, oavsett denna normering, alltid kunna höjas intill 500 kronor.

Straff inträder ej, där den tilltalade kan göra sannolikt, att han icke ägt kännedom om eller anledning misstänka, att dryckerna olovligen införts.

30 Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.

Försök till och delaktighet i innehavarbrott straffas enligt samma regler, som föreslås beträffande smugglingsbrott.

Motiv: sid. 32, lagrådet sid. 103, departementschefen sid. 123.

5) Utvidgat ansvar för fartygsbefäl.

(L. S. I. 6 §.)

L. V. I. 3 § stadgar bötesstraff — utom i visst fall — för fartygsbefälhavare, då gods, varav smuggling uppenbarligen är tillämnad, anträffas förstuckat eller undandolt å fartyget och han underlåtit göra vad på honom ankommit för att förhindra godsets olovliga införande. Straffet är lindrigare än för smuggling. Föreligger skälig anledning antaga, att befälhavaren *ägt kännedom* om förhållandet, straffas han emellertid såsom för smuggling.

Prop. 6 §:

a) Motsvarande straffbestämmelser skola gälla ej blott i nyssnämnda fall (6 § 1 mom.) utan även då drycker, som *redan blivit olovligen införda*, anträffas på fartyg under sådana omständigheter, att olovlig forsling därav måste anses vara tillämnad eller hava ägt rum, dock endast då befälhavaren finnes skäligen hava bort misstänka, resp. ägt kännedom om detta men underlåtit att vidtaga åtgärder för att förhindra eller avbryta forslingen (6 § 2 mom.). Straffet är dock, då blott misstanke förekommit, något lägre än för motsvarande fall enligt 1 mom. Då kännedom får antagas hava förefunnits, skall straffet vara detsamma som för olovlig forsling.

b) Det straff, som sålunda under vissa omständigheter åvilar befälhavaren för det fall, att han skäligen kan antagas hava *ägt kännedom* om att drycker, varav smuggling är tillämnad eller redan ägt rum, finnas på fartyget, har utvidgats att gälla *andra å fartyg anställda av befälsgrad*, d. v. s. styrmän och maskinister (6 § 3 mom.).

Motiv: sid. 38, lagrådet sid. 103, departementschefen sid. 124.

6) Utvidgning av förverkandepåföljden beträffande olovligen införda drycker.

(L. S. I. 7 §.)

Av gällande lag, *L. V. I. 1 § 8 mom.* och *17 §* samt *F. F. O. 2 § tredje stycket*, följa vissa begränsningar i fråga om inträdande av sådan påföljd.

Enligt *prop. 7 §* skola utan dessa begränsningar olovligen införda drycker vara förverkade, så snart deras egenskap av insmugglade är uppenbar. Undantag endast i visst fall vid överträdelse blott av territorialvattensförbudet, detta i överensstämmelse med gällande lag.

Motiv: sid. 40 och 65.

7) Reglering av förverkandepåföljden beträffande forslingsredskap.

(L. S. I. 8 §.)

I. Bestämmelserna i *prop. 8 § 1 mom.* angående förverkande av forslingsredskap innebära i förhållande till gällande bestämmelser i *L. V. I. 1 § 9 mom.* och *T. V. L. 2 § 2 mom.* såväl skärpningar som i vissa avseenden även lindringar.

Skärpningarna äro huvudsakligen följande:

a) fartyg intill 250 ton kunna bli förverkade (f. n. blott intill 120 ton);

b) grund till förverkande är ej blott redskapets användande vid olovlig införsel utan jämväl dess *brukande vid olovlig forsling* av smuggelsprit;

e) uttryckligen stadgas, att förverkandepåföljd kan inträda, *även då ansvar ej ådömes* för den olovliga införseln;

d) för närvarande är en förutsättning för förverkande, att redskapets ägare skall visas hava ägt kännedom om eller skälig anledning misstänka smugglingen, eller, då fråga är om fartyg, att ägaren ej kan göra sannolikt, att han saknat sådan kännedom eller skäl till sådan misstanke.

Enligt prop. kan i motsvarande fall förverkande undgås, endast där det göres sannolikt, att *varken redskapets ägare eller dess brukare eller dess förare* haft kännedom om eller anledning misstänka redskapets olovliga användande;

e) förverkande kan, i motsats mot för närvarande, inträda även då smuggelgodset *ej anträffas under forslingen* (dock icke i fall, då ny ägare gör sannolikt, att han i god tro förvärvat redskapet).

Mildringar i förslaget äro:

a) förverkande kan beträffande alla forslingsredskap inträda, blott då redskapet använts i *väsentligt syfte* att företaga olovlig införsel eller olovlig forsling (f. n. gäller ungefär motsvarande inskränkning endast beträffande fartyg).

b) domstolarna få tillfälle till diskretionär prövning, så att de kunna befria från förverkande, då sådan påföljd med hänsyn till särskilda omständigheter finnes *uppenbart oskälig*.

II. Jämte nyssnämnda reglering innefattar förslaget *utvidgning av förverkandepåföljden* i två avseenden, nämligen

dels så att farkost under 40 ton under vissa förutsättningar kan bli förverkad, då den användes för *uppehållande av förbindelse* mellan smuggelfartyg och land, även då sprit ej anträffas ombord å farkosten (prop. 8 § 2 mom.);

dels så att, då forslingsredskap förverkas, till redskapet hörande och därå befintliga *inventarier och utrustningsföremål* samt, under vissa förutsättningar, redskap och vapen jämväl bli förverkade (prop. 8 § 3 mom.).

Motiv: sid. 45 och 66, lagrådet sid. 104, departementschefen sid. 125.

8) Förenklningar i forumhänseende.

(L. S. I. 13 §.)

Prop. 13 § 3 mom. innehåller nya bestämmelser, framför allt avsedda att möjliggöra, att flera mål rörande ett och samma parti beslagtagna drycker skola kunna behandlas vid samma domstol och i ett sammanhang, detta även då olika personer äro tilltalade eller då något av eller alla brotten behandlas i annan författning än den nu föreslagna.

Därjämte stadgas, att mål angående olovlig befattning med spritdrycker eller vin, vilket blivit instämt till domstol, som enligt de primära forumreglerna icke är behörig, icke på den grund skall behöva avvisas av domstolen.

Motiv: sid. 68, lagrådet sid. 107, departementschefen sid. 126.

9) **Ändring i begränsningen av beslagares andelar i böter och försäljningssumman för förverkad egendom.**

(L. S. I. 23 §.)

L. V. I. 19 §: Beslagare äger utfå högst 500 kronor av böter och 500 kronor av försäljningssumman för förverkad egendom,

Prop. 23 §: Beslagare äger utfå sammanlagt högst 1,000 kronor av böter och försäljningssumman.

Motiv: sid. 58 och 75, lagrådet sid. 115, departementschefen sid. 131.

B. Tillägg i förhållande till rusdrycksförfattningarna.

(L. S. I. 10—12 §§.)

De väsentliga av sådana tillägg äro följande:

1) *Innehavaransvar.* Till de bestämmelser om efterföljande delaktighet i olovlig brännvinstillverkning, olovlig rusdrycksförsäljning, olovligt avlägsnande av denatureringsmedel eller försvagande av denaturering, som finnas i resp. författningar, hava i *prop. 10 § (jfr 12 §)* lagts bestämmelser om innehavarstraff, överensstämmande med dem, som enligt A 4) ovan föreslagits rörande innehavarstraff beträffande smuggelsprit.

Motiv: sid. 35.

2) *Förverkandepåföljden* beträffande olovligen tillverkade och olovligen renaturerade drycker för det fall, att de icke äro förverkade enligt vederbörlig rusdrycksförfattning, har enligt *prop. 11 § (jfr 12 §)* reglerats på samma sätt, som under A 6) ovan anförts rörande förverkande av smuggelsprit. I sak innebär detta icke någon större ändring i förhållande till *F. F. O. 2 § första stycket.*

Motiv: sid. 40.

3) En nyhet är, att enligt *11 § 4 mom.* den, som förskingrar egendom, som skolat dömas förverkad, i stället skall *gälda dess värde.*

4) I analogi med *L. V. I. 9* och *15 §§* hava i *prop. 14 §* och *15 § 3 mom.* upptagits bestämmelser om *underställning* av fråga om rättmätigheten av *beslag* och om åklagares *vägran att åtala*, också då beslaget avser nu ifrågasvarande drycker.

Motiv: lagrådet sid. 110, departementschefen sid. 127.

C. Omarbetning av förverkandeförordningen och dess inarbetande i det allmänna systemet.

(L. S. I. 17—20 §§.)

Inarbetande av förverkandeförordningens mera processuella bestämmelser (*F. F. O. 3—7 §§*) har skett så, att utgångspunkten för det däri stadgade förfarandet blir densamma, som då domstolsförfarande användes. Då beslag sker, kunna alltså, beroende på olika omständigheter, båda vägarna komma till användning, och avgörandet träffas av åklagaren.

I sak innebära bestämmelserna i *prop. 17—20 §§* ändringar i förhållande i *F. F. O.* huvudsakligen i följande avseenden:

a) delgivning av förordnande ombesörjes alltid av åklagaren, även då förordnandet meddelats genom annan myndighet (f. n. av den myndighet, som givit förordnandet);

b) tiden, inom vilken beträffande egendom till värde av under 30 kronor missnöje skall anmälas för att förverkande skall undgås, har bestämts till 30 dagar från förordnandet (f. n. 60 dagar från beslaget).

Motiv: sid. 71, lagrådet sid. 114, departementschefen sid. 130.

D. Tillägg till varuinförsellagen, sammanhängande med tobaksbeskattningsens omläggning.

Till *L. V. I.* fogas en ny 22 §, och 1 § 7 *mom.* uteslutes ur förordningen. I sak innebär detta förslag endast oväsentliga ändringar i förhållande till gällande lag, nämligen:

a) 1 § 6 *mom.* skall icke äga tillämpning;

b) böteskalan sammanslås med den, som nu gäller för »större omfattning eller yrkesmässigt», därvid det högre minimum bortfaller;

c) beträffande tobaksmjöl motsvara de nya straffsatserna ej fullt de på grund av gällande tullsats utgående straffen.

Motiv: sid. 78.

E. Smärre ändringar i varuinförsellagen, oberoende av förslagen i anledning av spritsmuggling och den ändrade tobaksbeskattningen.

1) I analogi med vad under A 7) anförts inskränkes *förverkandepåföljden* även beträffande andra forslingsredskap än fartyg till de fall, då *väsentligt smugglingssyfte* förelegat.

2) Bestämmelsen i 9 § att beslag går åter, om ej åtal eller framställning enligt 17 § sker inom en månad från beslaget, har ersatts med förpliktande för åklagaren att verkställa åtal eller göra sådan framställning, *så snart ske kan*.

3) Bland de myndigheter, som äga förordna om husrannsakan, hava i 12 § upptagits chef för polisväsende i stad, kustbevakningsinspektör, chef för kustbevakningsdistrikt och gränsbevakningschef.

Motiv: sid. 77, lagrådet sid. 116, departementschefen sid. 131.

F. Ändring beträffande förverkandepåföljden vid fylleriförseelse.

Bestämmelserna härom hava utbrutits till särskild lag.

I sak innebär förslaget härutinnan icke annan ändring, än att försäljningssumman, som för närvarande fördelas enligt i rusdrycksförfattningarna allmänna regler, skall tillfalla kronan.

Motiv: sid. 79, lagrådet sid. 118, departementschefen sid. 131.